

P₂ R₁ Z₁ E₁ K₂ Ł₃ A₁ D₂

myty i rzeczywistość

Intertekstualność – implikacje dla teorii przekładu

Wczesna proza Elfriede Jelinek

Anna Majkiewicz

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN
WARSZAWA 2008

Spis treści

Wstęp / 9

1. Intertekstualność jako obszar badań w translatoologii / 13
 - 1.1. Typologia relacji intertekstualnych / 19
 - 1.2. Intertekstualne „pożytki” dla teorii przekładu / 28
 - 1.3. Dobór materiału / 29
2. Intertekstualna relacja tekst–tekst (intrasemiotyczność) / 33
 - 2.1. Elementarne wskaźniki nawiązania intertekstualnego / 37
 - 2.1.1. Przywołanie nazwisk autorów oraz tytułów pre-tekstów / 38
 - 2.1.1.1. Transformacja tematyczna (modyfikacja motywu) / 38
 - 2.1.1.2. Parafraza z modyfikacją gramatyczną / 53
 - 2.1.1.3. Parafraza interpretująca / 56
 - 2.1.1.4. Parafraza semantyczna / 59
 - 2.1.1.5. Parafraza z modyfikacją gramatyczną i z amplifikacją / 61
 - 2.1.2. Werbalizacja cytowania i przywołanie nazwiska autora pre-tekstu / 70
 - 2.1.3. Cytaty puste (pseudocytaty) / 78
 - 2.1.4. Cytaty puste (paracytaty) / 80
 - 2.1.5. Technika synkopowa / 91
 - 2.2. Eksplicitne wskaźniki nawiązania intertekstualnego / 95
 - 2.2.1. Nawiązania onomastyczne (postaci) / 95
 - 2.2.2. Nazwisko autora i nawiązanie tematyczne (przejęcie słowa-klucza) / 100
 - 2.3. Implícytne wskaźniki nawiązania intertekstualnego / 111
 - 2.3.1. Cytat nieoznakowany / 111
 - 2.3.2. Nawiązanie tematyczne (przejęcie motywu) / 122

- 2.3.3. Nagromadzenie implicytnych wskaźników (sygnały „uprzednie”) / 125
- 2.4. Niejawne wskaźniki nawiązania intertekstualnego / 141
 - 2.4.1. Transformacja modyfikująca (nawiązanie w tytule) / 141
 - 2.4.2. Nawiązanie tematyczne na poziomie konotacji / 155
 - 2.4.3. Inwersja semantyczna (nawiązanie do tytułu) / 158
 - 2.4.4. „Przeskok intertekstualny” (reduplikacja odniesień) / 170
- 2.5. Intertekstualność wewnątrzliteracka a przekład (wnioski) / 176
- 3. Intertekstualna relacja tekst–gatunek (architekstualność wtórna) / 180
 - 3.1. Elementarne i eksplicytne wskaźniki nawiązania intertekstualnego (*Die Liebhabininnen/Amatorki*) / 185
 - 3.2. Implicytne wskaźniki nawiązania intertekstualnego (*Die Ausgesperreten/Wykluczeni*) / 202
 - 3.3. Niejawne wskaźniki nawiązania intertekstualnego (*Michael*) / 219
 - 3.4. Odniesienia systemowe a przekład (wnioski) / 227
- 4. Intertekstualna relacja tekst–rzeczywistość (teksty kultury) / 233
 - 4.1. Elementarne wskaźniki nawiązania intertekstualności / 238
 - 4.1.1. Ujawnione tytuły pre-tekstów (*Die Ausgesperreten/Wykluczeni*) / 239
 - 4.1.2. Wskazanie na cytowanie (*Die Liebhabininnen/Amatorki*) / 244
 - 4.2. Eksplicytne wskaźniki nawiązania intertekstualnego (*Die Ausgesperreten/Wykluczeni*) / 246
 - 4.2.1. Nazwy własne oraz składniki tematyczne / 247
 - 4.2.2. Nawiązanie tematyczne do tytułu tekstu kultury / 252
 - 4.2.3. Nawiązanie tematyczne (przejęcie motywu) / 254
 - 4.2.4. Zmiana stylu / 259
 - 4.2.4.1. Cytat (dosłowne przytoczenie) / 260
 - 4.2.4.2. Parafraza bez zmiany sensu podstawowego / 262
 - 4.2.4.3. Parafraza ze zmianą sensu podstawowego (kontrafaktura) / 264
 - 4.2.4.4. Nawiązanie tematyczne (przejęcie motywu) / 267
 - 4.2.5. „Dzieło w ruchu” – przypadek graniczny (*Michael*) / 270
 - 4.2.5.1. Eksplicytne nawiązanie – przejęcie postaci versus tytułu (*Flipper*) / 273
 - 4.2.5.2. Eksplicytne nawiązanie – przejęcie postaci (*Lieber Onkel Bill*) / 277
 - 4.2.5.3. Eksplicytne nawiązanie – nazwisko autora pre-tekstu (*Dietmar Schönherr*) / 278
 - 4.2.5.4. Implicytne nawiązanie – przejęcie postaci (*Ida Rogalski*) / 282
 - 4.2.5.5. Metatekstualizacja (filmu) / 286

- 4.3. Impli­cytne wskaźniki nawiązania intertekstualnego / 288
 - 4.3.1. Zmodyfikowany tytuł pre-tekstu / 289
 - 4.3.2. Nawiązanie do pre-tekstu na poziomie konotacji / 290
 - 4.3.3. Nawiązanie deskrypcyjne (substytucja aksjologizująca) / 295
- 4.4. Niejawne wskaźniki intertekstualne (kontrafaktura) / 300
- 4.5. Teksty kultury a przykład (wnioski) / 302

5. Zakończenie / 308

Bibliografia podmiotowa / 311

Bibliografia przedmiotowa / 314

Indeks nazwisk / 324

Indeks rzeczowy / 327